

Sygnatura akt VIII C 2295/15

\$%\$ (...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Przytułska-Sikoń

Protokolant: Natalia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa Gminy W.

przeciwko I. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 sierpnia 2015 r. (data wniesienia do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym, k. 2) strona powodowa - Gmina W. - wniosła o zasądzenie od pozwanej I. K. kwoty 153,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w kwocie 30,00 zł.

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa wskazała, że w czasie kontroli dokumentów przewozu w dniu 21 sierpnia 2014 r. na linii 132 prowadzonej przez (...) Sp. z o.o. we W., któremu Gmina W. powierzyła zadania z zakresu kontroli dokumentów uprawniających do przewozu osób lub bagażu środkami lokalnej komunikacji zbiorowej, kontroler stwierdził, że pozwana I. K. nie posiadała ważnego biletu na przejazd. Strona powodowa wyjaśniła dalej, że zgodnie zaś z treścią § 8 ust. 2 załącznika do Uchwały nr XXI/682/08 Rady Miejskiej W. z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie zmiany uchwały nr VIII/275/99 Rady Miejskiej W. w sprawie zasad odpłatności za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego – zasady odpłatności za przejazdy środkami komunikacji zbiorowej organizowanej przez Gminę W. (Dz. Urz. Woj. (...) z 10.06.2008 r. Nr 158, poz. 1831) w razie stwierdzenia ważnego biletu na przejazd osoby lub bagażu pasażer jest zobowiązany do uiszczenia należności przewozowej oraz opłaty dodatkowej w łącznej kwocie 153,00 zł, z czego 3,00 zł stanowi opłatę przewozową, a 150,00 zł opłatę dodatkową. Strona powodowa podała, że pozwana I. K. była wzywana przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. do zapłaty ww. kwoty, mimo jednakże określonego w wezwaniu terminu należności tej nie uregulowała.

W dniu 19 października 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 4 verte), w którym nakazał pozwanej I. K., aby w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaciła stronie powodowej kwotę 153,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 30,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwana I. K. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości (k.5). Pozwana przyznała, że w dniu 21 sierpnia 2014 r. jechała autobusem linii 132. Podała jednakże, że jechała wówczas do lekarza wraz z głuchoniemą kuzynką H. H., której jest opiekunem. Wskazała, że H. H. posiada uprawnienia do bezpłatnej jazdy wraz z opiekunem, za każdym razem okazuje stosowne dokumenty. Pozwana twierdziła, że kontroler nie uwzględnił powyższych

okoliczności. Ponadto pozwana wskazała w uzasadnieniu sprzeciwu na swoją ciężką sytuację finansową, podała, że jest wobec niej prowadzona egzekucja komornicza, ponosi również koszty z tytułu zakupu leków, które podtrzymują ją przy życiu.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (k. 10) przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w związku ze skutecznie złożonym przez pozwaną sprzeciwem (art. 505³⁶ § 1 k.p.c.).

W piśmie procesowym z dnia 9 lutego 2016 r. (k. 19) strona powodowa w całości podtrzymała swoje twierdzenia i wnioski zawarte w pozwie. Wskazała ponadto, że pozwana nie wykazała, iż w czasie przeprowadzonej w dniu 21 sierpnia 2014 r. w autobusie linii 132 kontroli dokumentów przewozu podróżowała jako opiekun osoby z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności. Strona powodowa poinformowała również, że pozwana złożyła odwołanie od wystawionego w dniu 21 sierpnia 2014 r. wezwania do zapłaty nr (...), jednakże, w związku z niestwierdzeniem przez kontrolera w czasie przeprowadzonej kontroli dokumentów przewozu, że pozwana podróżowała jako opiekun osoby z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności, przedmiotowe odwołanie zostało rozpatrzone negatywnie.

Pozwana I. K. podtrzymała wnioski i twierdzenia zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty (pismo pozwanej z dnia 18 listopada 2016 r., k. 46).

Strona powodowa podtrzymała w całości swoje stanowisko (pismo z dnia 15 listopada 2016 r., k. 50).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Gmina W. powierzyła (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. zadania z zakresu kontroli dokumentów uprawniających do przewozu osób lub bagażu środkami lokalnej komunikacji zbiorowej.

Bezsporne

W dniu 21 sierpnia 2014 r. o godzinie 11:03 kontroler (...) Sp. z o.o. we W., działającej w imieniu Gminy W. (nr kontrolera (...)), wystawił pozwanej I. K., podróżującej autobusem komunikacji miejskiej linii 132, nr pojazdu (...), wezwanie do zapłaty nr (...) na kwotę 153,00 zł, z czego 3,00 zł stanowiło należność przewozową, a 150,00 zł opłatę dodatkową. Kontroler stwierdził, że pozwana naruszyła art. 33a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo Przewozowe (Dz. U. nr 50, poz. 601 ze zm.) oraz Uchwały Rady Miejskiej W. Nr VIII/275/99 z dnia 23 kwietnia 1999 r. ze zm. i Nr XXI/681/08 z dnia 15 maja 2008 r. ze zm., z uwagi na nieposiadanie ważnego biletu na przejazd. Pozwana pokwitowała wezwanie własnoręcznym podpisem.

Dowód:

- Wezwanie do zapłaty nr (...) z dnia 21 sierpnia 2014 r., k. 29.

Pozwana I. K. podróżowała w dniu 21 sierpnia 2014 r. wraz z kuzynką H. H. autobusem linii 132 we W., celem udania się do lekarza H. H., która jest osobą niesłyszącą. Pozwana jechała jako jej opiekunka. H. H. nie słyszy całkowicie, jej mowa jest niewyraźna, w związku z czym lekarz poprosił, aby na wizytę przyjeżdżała z opiekunem, nie był bowiem w stanie zrozumieć jej mowy. Pozwana i H. H. miały zamiar przejechać autobusem z przystanku P. na przystanek Dworzec N., gdzie miały przesiąść się do tramwaju linii nr (...). Autobus linii nr (...) był zatłoczony, w związku z czym pozwana I. K. wsiadła przednim wejściem, jej kuzynka H. H. wejściem tylnym. Od razu po wejściu pozwanej do autobusu podszedł do niej kontroler. Pozwana tłumaczyła mu, że jedzie jako opiekun niesłyszącej H. H., kontroler zignorował jej wyjaśnienia. Pozwana nie mogła podejść do H. H. z uwagi na znaczne zatłoczenie autobusu. H. H. wysiadła na umówionym wcześniej z pozwaną przystanku Dworzec N., pozwana pojechała wraz z kontrolerem do końca trasy autobusu linii nr (...). Z uwagi na okoliczność, że autobus był zatłoczony, jak również ze względu na fakt, że H. H. wysiadła na uzgodnionym wcześniej z pozwaną przystanku, nie mogła zostać kontrolerowi okazana legitymacja

Polskiego Związku Głuchych, którą H. H. posiadała przy sobie. Pozwana na prośbę kontrolera okazała dowód osobisty, kontroler poinformował ją bowiem, że w przeciwnym wypadku zostanie wezwana policja.

Dowód:

- Przesłuchanie pozwanej I. K., protokół rozprawy z dnia 31 marca 2017 r. i protokół elektroniczny, k. 57-57 verte.

H. H. od 1970 r. jest członkiem zwyczajnym – inwalida słuchu Polskiego Związku Głuchych w W. Oddział (...) we W..

Dowód:

- Legitymacja członkowska Polskiego Związku Głuchych nr (...), k. 7.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, co znalazło wyraz w sentencji wyroku.

Wskazać należy, że pozwana I. K. nie kwestionowała, że w dniu 21 sierpnia 2014 r. podróżowała autobusem linii 132 we W., nie przeczyła również, że w chwili kontroli nie posiadała ważnego biletu uprawniającego ją do przejazdu środkami komunikacji miejskiej. Pozwana twierdziła jednak, że w czasie, kiedy odbywała się kontrola biletów, przysługiwało jej prawo do bezpłatnego przejazdu komunikacją miejską, podróżowała bowiem wówczas jako opiekun osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, tj. niesłyszącej kuzynki H. H.. Strona powodowa stała zaś na stanowisku, że pozwana nie wykazała powyższego uprawnienia podczas kontroli.

Biorąc pod uwagę wyżej przedstawione ustalenia faktyczne, w ocenie Sądu, strony łączyła umowa przewozu, na mocy której przewoźnik zobowiązany był w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia osoby, a korzystający z usługi winien uiścić stosowne wynagrodzenie. Zgodnie z art. 774 i 775 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy, zaś przepisy kodeksu cywilnego stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Przewóz osób, wykonywany odpłatnie na podstawie umowy, przez uprawnionych do tego przewoźników, reguluje ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 1984 r. Nr 53 poz. 272 ze zm., dalej: Prawo przewozowe.). W świetle art. 16 ust. 1 Prawa przewozowego, umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd przed rozpoczęciem podróży lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia – przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności za przejazd oraz dane potrzebne do ustalenia zakresu uprawnień podróжного (art.16 ust. 2 ustawy Prawo przewozowe). Zgodnie zaś z art. 33a ust. 3 ustawy Prawo przewozowe w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Dalej wskazać należy, że stosownie do art. 33a ust. 4 Prawa przewozowego, w razie stwierdzenia braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Pobrana należność za przewóz i opłata dodatkowa, po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej odpowiadającej kosztom poniesionym przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego, podlegają zwrotowi, a w przypadku wezwania do zapłaty - umorzeniu, w przypadku udokumentowania przez podróжного, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przewozu, uprawnień do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu.

W toku kontroli może zatem dojść do różnego rodzaju ustaleń: stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu, tj. biletu, stwierdzenia braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu, czy podejrzenia, że dokument przewozu lub dokument uprawniający do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu jest podrobiony lub przerobiony (tak T. S., Prawo przewozowe. Komentarz, 2008). Z ustawy

Prawo przewozowe wynika, że przewoźnik ma prawo żądać nie tylko okazania biletu, ale ponadto ważnego dokumentu uprawniającego do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu.

Uchwała nr VIII/275/99 Rady Miejskiej W. z dnia 23 kwietnia 1999 r. (zmieniona Uchwała Rady Miejskiej W. nr XXI/682/08 z dnia 15 maja 2008 r.) w sprawie zasad odpłatności za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego, stanowi zaś, że do korzystania z bezpłatnych przejazdów na wszystkich typach linii są uprawnione osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, w tym osoby głuche i głuchonieme, osoby całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji, dzieci w wieku do lat 16, na które przysługuje zasiłek pielęgnacyjny oraz ich opiekunowie (§ 3 ust. 1 pkt 6 załącznika do uchwały nr VIII/275/99 Rady Miejskiej W. z dnia 23 kwietnia 1999 r.), za opiekuna lub przewoźnika osoby niepełnosprawnej uważa się osobę, którą ukończyła 13 lat (§ 3 ust. 1 zd. 1 in principio ww. załącznika). Analogicznie zatem w przypadku opiekuna osoby głuchej, przewoźnikowi lub wykonującemu w jego imieniu kontrolerowi przysługuje uprawnienie żądania dokumentu uprawniającego do bezpłatnego i ulgowego przejazdu.

Z powyższego wynika, że skorzystanie z uprawnienia do bezpłatnego przejazdu zostało obwarowane wymogami w zakresie obowiązku pasażera okazania stosownych dokumentów kontrolującemu, w ocenie Sądu, należy mieć jednakże na uwadze szczególne okoliczności, mogące zaistnieć w trakcie dokonywanej kontroli, w szczególności te niezależne od pasażera.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe doprowadziło Sąd do uznania, że w dniu 21 sierpnia 2014 r. pozwana podróżowała autobusem linii 132 we W. jako opiekun osoby niesłyszącej, która posiadała wówczas przy sobie legitymację członkowską Polskiego Związku Głuchych, w związku z czym, biorąc pod uwagę powyżej przywołane przepisy ustawowe, jak i przepisy powszechnie obowiązującego prawa miejscowego, pozwana była uprawniona w chwili kontroli do bezpłatnych przejazdów na wszystkich typach linii. Sąd przeprowadził również dowód z legitymacji członkowskiej Polskiego Związku Głuchych pani H. H., co pozwoliło na stwierdzenie, że w dniu 21 sierpnia 2014 r. H. H. była osobą niesłyszącą.

Sąd uznał, że pozwana w toku przesłuchania w sposób wiarygodny przedstawiła okoliczności kontroli. Sąd dał wiarę w całości zeznaniom pozwanej, zwłaszcza, że strona powodowa nie zaoferowała żadnych środków dowodowych, które przeczyłyby wyjaśnieniom I. K., w szczególności nie wniosowała o przesłuchanie w charakterze świadka kontrolera dokonującego kontroli. W ocenie Sądu, nie można uznać, że działanie pozwanej w trakcie kontroli było w jakiś sposób zawinione, czy celowe. Pozwana wsiadła po prostu do autobusu innym wejściem niż H. H., a to z uwagi na jego znaczne zatłoczenie. Zdaniem Sądu, to kontroler wykazał się niezrozumieniem, nie próbował uwzględnić wyjaśnień pozwanej, tak, aby tę problematyczną, aczkolwiek szczególną sytuację rozwiązać. Słyszac argumentację pozwanej, kontroler winien był podjąć próbę dotarcia do pani H. H., mając tym bardziej na względzie, że jest ona osobą niesłyszącą, w celu ustalenia, czy posiada ona uprawnienia do podróżowania z opiekunem, mógł również wysiąść wraz z pozwaną na przystanku Dworzec N., gdzie pozwana i jej kuzynka miały przesiąść się do innego środka komunikacji miejskiej. Po wyjściu H. H. z autobusu, pozwana została pozbawiona de facto możliwości wykazania przed kontrolerem, że jest uprawniona do bezpłatnego przejazdu. Oczywiście jest, że podstawowym celem kontroli biletowej jest sprawdzenie, czy pasażerowie korzystający ze środków komunikacji miejskiej posiadają ważne bilety lub dokumenty uprawniające do przejazdów bezpłatnych/ulgowych, jednak nie może się to dziać w oderwaniu od realiów danej sprawy. Nie ulega wątpliwości, że osoby przeprowadzające kontrole są zobowiązane do zachowania należytej staranności, tak, aby w sposób jednoznaczny ustalić, czy pasażer, który przemieszcza się środkiem komunikacji miejskiej, jest do tego uprawniony. W przedmiotowej sprawie, zgodnie z wynikiem przeprowadzonego postępowania dowodowego, niebudzącego wątpliwości Sądu, staranność ta przez kontrolera niewątpliwie nie została dochowana.

W tych okolicznościach, w świetle art. 33a ust. 3 i ust. 4 Prawa przewozowego, jak również powszechnie obowiązujących przepisów prawa miejscowego, brak jest podstaw do pobrania od pozwanej opłaty za przejazd oraz opłaty dodatkowej w wysokości łącznej 153,00 zł.